

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 2007 r.

w sprawie upoważnienia do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych

Na podstawie art. 4a ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, Nr 107, poz. 732 i Nr 120, poz. 818) zarządza się, co następuje:

§ 1. Upoważnia się Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 maja 2006 r. w sprawie upoważnienia do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 99, poz. 691).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ŚRODOWISKA

*WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY
za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym*

*Dyrektor
Departamentu Prawnego
i Integracji Europejskiej*

mgr Piotr GISMAN

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 131, poz. 922 oraz z 2007 r. Nr 38, poz. 246).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zamieszczonej w art. 4a ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, Nr 107, poz. 732 i Nr 120, poz. 818), wprowadzającej możliwość upoważnienia przez ministra kierującego działem administracji rządowej, właściwego m.in. w sprawach uznawania kwalifikacji w zawodach regulowanych należących do tego działu (art. 4a ust. 1 powołanej ustawy), do wykonywania tego zadania: organu lub jednostki organizacyjnej podległej ministrowi, organu samorządu zawodowego, organizacji gospodarczej lub organu rejestrowego.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest od dnia 24 lutego 2007 r., tj. wejścia w życie ustawy z dnia 12 stycznia 2007 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 125), organem nadzorowanym przez ministra właściwego do spraw środowiska na podstawie: (1) art. 28 ust. 3 powołanej ustawy z dnia 4 września 1997 r.; (2) art. 107 ust. 1a ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.). Poprzednio nadzór ten sprawował minister właściwy do spraw administracji publicznej na podstawie: (1) art. 6 ust. 2 powołanej ustawy z dnia 4 września 1997 r. (zmienionym powołaną ustawą z dnia 12 stycznia 2007 r.); (2) art. 107 ust. 1a ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze.

Wskazany rodzaj relacji pomiędzy Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego a ministrem właściwym do spraw środowiska należy uznać za mieszczący się dyspozycji art. 4a ust. 3 powołanej ustawy z dnia 4 września 1997 r. Redakcja tego przepisu nie wymaga bowiem, aby organ upoważniany do uznawania kwalifikacji w zawodach regulowanych „podlegał” (w wąskim tego słowa znaczeniu) ministrowi wydającemu rozporządzenie.

Aktualnie materię projektu reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 maja 2006 r. w sprawie upoważnienia do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 99, poz. 691).

Konieczność wydania projektowanego rozporządzenia jest związana z potrzebą wdrożenia do prawa polskiego merytorycznych rozwiązań prawa Unii Europejskiej, skutkujących obowiązkiem rozszerzenia zakresu podmiotowego m.in. ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 87, poz. 954, z późn. zm.) o obywateli Konfederacji Szwajcarskiej. Jednym z tych aktów jest decyzja Rady 2006/245/WE z dnia 27 lutego 2006 r. w sprawie przyjęcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej i jej Państw Członkowskich, Protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską i Państwami Członkowskimi z jednej strony a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony w sprawie swobodnego przepływu osób, w związku z udziałem w charakterze Umawiających się Stron, Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej, w następstwie przystąpienia tych Państw do Unii Europejskiej wraz z Protokołem do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób, w związku z udziałem w charakterze Umawiających się Stron (...) Rzeczypospolitej Polskiej (...) w następstwie przystąpienia tych państw do Unii Europejskiej oraz Informacją dotyczącą wejścia w życie ww. Protokołu do Umowy (Dz. Urz. UE L 89 z 28.03.2006).

W porównaniu z dotychczasowym rozporządzeniem z dnia 23 maja 2006 r. projektowany akt normatywny poszerza o Konfederację Szwajcarską katalog państw, w których nabyte kwalifikacje do wykonywania górniczych zawodów regulowanych mogą być uznane przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego. Katalog ten zostanie poszerzony również w powołanej ustawie z dnia 26 kwietnia 2001 r. Nowelizacja tej ustawy jest elementem ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, skierowanej do podpisu Prezydenta RP.

Udział ministra właściwego do spraw środowiska w postępowaniu w sprawie uznania nabytych w niektórych państwach kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych będzie następował poprzez, przewidziane w § 5 i § 20 ust. 2 równoległe przygotowanego projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania w sprawie uznania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych, upowszechnianie (podawanie do publicznej wiadomości) w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych tego ministra informacji o wymaganiach kwalifikacyjnych dla każdego górniczego zawodu regulowanego oraz informacji związanych ze stażem adaptacyjnym oraz testem umiejętności. Projektowane rozporządzenie Ministra Środowiska zastąpi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2005 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania w sprawie uznania nabytych w niektórych państwach kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 181, poz. 1516), uwzględniając obywateli Konfederacji Szwajcarskiej.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia będą, poprzez przeniesienie kompetencji przez ministra właściwego do spraw środowiska (który z dniem 24 lutego 2007 r. przejął tę kompetencję od ministra właściwego do spraw administracji publicznej) na Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, pośrednio oddziaływać na obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, ubiegających się o uznanie nabytych w tych państwach kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych.

Bezpośrednie oddziaływanie projektowanego aktu nastąpi jedynie w odniesieniu do organów administracji rządowej, tj. ministra właściwego do spraw środowiska oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt został rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
 - c) Forum Związków Zawodowych,
 - d) Konfederacji Pracodawców Polskich,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 2) Głównego Instytutu Górnictwa;
- 3) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 4) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa;
- 5) Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A.

Stanowiska wobec projektu zajęli, nie wnosząc uwag, Rada Krajowa Związku Zawodowego Górników w Polsce (członka Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych), członkowie Konfederacji Pracodawców Polskich: Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw i Związek Pracodawców Porozumienie Producentów Węgla Brunatnego, a także: Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa, Zarząd Główny Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa oraz Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego S.A.

Projekt został również umieszczony (poza stroną internetową Ministerstwa Środowiska: http://www.mos.gov.pl/2prawo/prace_legislacyjne/index.shtml, oraz stroną internetową Wyższego Urzędu Górniczego: <http://www.wug.gov.pl/index.php?prawo>) w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Środowiska (<http://www.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=412>), stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 powołanej ustawy z dnia 7 lipca 2005 r., zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia. Żaden podmiot nie zgłosił w tym trybie zainteresowania pracami nad projektem.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetu państwa. Rozporządzenie to nie wprowadza bowiem nowej kompetencji ministra właściwego do spraw środowiska, ale „pozostawia” tę kompetencję dotychczas właściwemu organowi administracji rządowej.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy. Liczba osób, które złożą do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych, jest bowiem trudna do oszacowania.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

6. Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego aktu.

Realizacja przepisów projektowanego rozporządzenia nie wymaga pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania. Środki na realizację zadań związanych z uznawaniem przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych będą co-rocennie zapewniane w budżecie państwa, w części 60, dotyczącej Wyższego Urzędu Górniczego.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734, z 2005 r. Nr 55, poz. 757 oraz z 2006 r. Nr 40, poz. 439) przedstawia się następującą opinię:

Celem projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie upoważnienia do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych jest wykonanie fakultatywnego upoważnienia zawartego w art. 4a ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, Nr 107, poz. 732 i Nr 120, poz. 818) i zastąpienie dotychczasowego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 maja 2006 r. w sprawie upoważnienia do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 99, poz. 691). Powołana ustawa z dnia 4 września 1997 r. częściowo wprowadza do polskiego porządku prawnego ogólny system uznawania kwalifikacji zawodowych. Zasadniczą część regulacji dotyczących tej problematyki zamieszczono bowiem w ustawie z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 87, poz. 954, z późn. zm.).

Ogólny system uznawania kwalifikacji zawodowych funkcjonuje na podstawie następujących dyrektyw:

- 1) dyrektywy Rady 89/48/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie ogólnego systemu uznawania dyplomów ukończenia studiów wyższych, przyznawanych po ukończeniu kształcenia i szkolenia zawodowego trwających co najmniej trzy lata (Dz. Urz. WE L 19 z 24.01.1989);
- 2) dyrektywy Rady 92/51/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. w sprawie drugiego ogólnego systemu uznawania kształcenia i doskonalenia zawodowego, uzupełniającej dyrektywę 89/48/EWG (Dz. Urz. WE L 209 z 24.07.1992); pierwsza z wymienionych dyrektyw została zmieniona przez dyrektywy Komisji: 94/38/WE z dnia 26 lipca 1994 r. (Dz. Urz. WE L 217 z 23.08.1994), 95/43/WE z dnia 20 lipca 1995 r. (Dz. Urz. WE L 184 z 03.08.1995), 97/38/WE z dnia 20 czerwca 1997 r. (Dz. Urz. WE L 184 z 12.07.1997) i 2000/5/WE z dnia 25 lutego 2000 r. (Dz. Urz. WE L 54 z 26.02.2000);
- 3) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 99/42/WE z dnia 7 czerwca 1999 r. ustanawiającej procedurę uznawania kwalifikacji w zakresie działalności zawodowych, objętych dyrektywami w sprawie liberalizacji i środków przejściowych, oraz uzupełniającej ogólne systemy uznawania kwalifikacji (Dz. Urz. WE L 201 z 31.07.1999) — dyrektywa ta została wdrożona przez przepisy ustawy z dnia 10 maja 2002 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania niektórych działalności (Dz. U. Nr 71, poz. 655, z 2003 r. Nr 190, poz. 1864 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959);
- 4) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/19/WE z dnia 14 maja 2001 r. zmieniającej dyrektywy Rady 89/48/EWG i 92/51/EWG w sprawie ogólnego systemu uznawania kwalifikacji zawodowych oraz dyrektywy Rady 77/452/EWG, 77/453/EWG, 78/686/EWG, 78/687/EWG, 78/1026/EWG, 78/1027/EWG, 80/154/EWG, 80/155/EWG, 85/384/EWG, 85/432/EWG, 85/433/EWG i 93/16/EWG dotyczące zawodów pielęgniarki ogólnej, lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej, architekta, farmaceuty i lekarza (Dz. Urz. WE L 206 z 31.07.2001).

Dyrektywy 89/48/EWG, 92/51/EWG i 99/42/WE zostaną — obok szeregu innych — uchylone ze skutkiem od dnia 20 października 2007 r. przez dyrektywę 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz. Urz. UE L 255 z 30.09.2005), która weszła w życie z dniem 20 października 2005 r. Katalog uchylanych aktów normatywnych zamieszczono w art. 62 powołanej dyrektywy z 2005 r.

Konieczność wydania projektowanego rozporządzenia jest związana z potrzebą wdrożenia do prawa polskiego merytorycznych rozwiązań prawa Unii Europejskiej, skutkujących obowiązkiem rozszerzenia zakresu podmiotowego m.in. powołanej ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o obywateli Konfederacji Szwajcarskiej. Wprowadzenie powyższych zmian jest uzasadnione ze względu na zobowiązania wynikające z Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, oraz Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób z dnia 21 czerwca 1999 r. (Dz. Urz. WE L 114 z 30.04.2002), która rozciąga stosowanie prawa wspólnotowego, m.in. w zakresie funkcjonowania jednolitego rynku, w tym dotyczącego swobodnego przepływu osób, na obywateli Konfederacji Szwajcarskiej. Zgodnie z art. 6 ust. 2 Aktu z dnia 16 kwietnia 2003 r. dotyczącego warunków przystąpienia (...) Rzeczypospolitej Polskiej (...) oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864), Rzeczpospolita Polska została zobowiązana do przystąpienia do tej umowy. W dniu 28 marca 2006 r. została ogłoszona decyzja Rady 2006/245/WE z dnia 27 lutego 2006 r. w sprawie przyjęcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej i jej Państw Członkowskich, Protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską i Państwami Członkowskimi z jednej strony a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony w sprawie swobodnego przepływu osób, w związku z udziałem w charakterze Umawiających się Stron, Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej, w następstwie przystąpienia tych Państw do Unii Europejskiej wraz z Protokołem do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób, w związku z udziałem w charakterze Umawiających się Stron (...) Rzeczypospolitej Polskiej (...) w następstwie przystąpienia tych państw do Unii Europejskiej oraz Informacją dotyczącą wejścia w życie ww. Protokołu do Umowy (Dz. Urz. UE L 89 z 28.03.2006). Po zakończeniu w dniu 1 marca 2006 r. niezbędnych procedur, Protokół do Umowy wszedł w życie, zgodnie ze swoim art. 7, z dniem 1 kwietnia 2006 r. Od tego czasu Polska jest zobowiązana do stosowania postanowień Umowy.

W porównaniu z zastępowanym rozporządzeniem z dnia 23 maja 2006 r. projektowany akt normatywny poszerza o Konfederację Szwajcarską katalog państw, w których nabyte kwalifikacje do wykonywania górniczych zawodów regulowanych mogą być uznane przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego. Katalog ten zostanie poszerzony również w powołanej ustawie z dnia 26 kwietnia 2001 r. Nowelizacja tej ustawy jest elementem ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, skierowanej do podpisu Prezydenta RP.

Projekt, regulując zagadnienie o charakterze „kompetencyjnym”, nie wprowadza — poza przedmiotem przewidzianym do uregulowania w akcie wykonawczym — żadnych nowych rozwiązań.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie upoważnienia do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.